

alimara

REVISTA DE TREBALL SOCIAL

NÚMERO 42 / SEGONA ÈPOCA / DESEMBRE DE 1998

**Consell Insular
de Mallorca**

alimara

Núm 42

Segona Època, desembre de 1998

Edita: Consell Insular de Mallorca
Redacció: Servei d'Acció Social i Sanitat
General Riera, 67
07010 Palma
Tel.: 971 76 07 62
Fax: 971 76 19 52

Portada: **Antònia Borràs**

Maquetació
i impressió: Gràfiques Son Espanyolet

Dipòsit Legal: PM - 128 - 1987

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Equip de Serveis Socials d'Atenció Primària
MANACOR

Amb aquest article, elaborat sense gaires pretensions i a partir de l'experiència diària del nostre quefer professional, pretenem contribuir a embullar encara més el panorama d'aquest cul de sac en què ens sembla que es van convertint els serveis socials d'atenció primària. A partir de quatre punts molt concrets que tenen per a nosaltres conseqüències també molt concretes, voldríem ajudar a crear una mica més de confusió, encara que sigui només perquè estam convençudes que estar embullats és la primera passa per començar a aclarir-se.

El primer punt que fa una important aportació a aquesta situació és la manca de desenvolupament normatiu de la Llei d'Acció Social de 1987 que encara resta sense reglamentar (seria impertinent demanar-nos per què?) i que afecta d'una forma especial els serveis socials d'atenció primària ja que no defineix les competències municipals en aquest tema. La improvisació, l'anar responnent com bonament es pot i segons les possibilitats puntuals de cada moment és un dels efectes que patim, d'alguna manera, els professionals d'aquests serveis.

Per posar un exemple, constatarem que cada dia arriben suggeriments i ofertes de participació en estudis i investigacions que, quan estiguin llests, figuraran com a productes elaborats per altres institucions sense que, en la presentació final (delicadament enquadrada, això sí) hi figuri tan sols un petit agraïment per les aportacions que els serveis municipals hi hagin pogut fer. Aquests "estudis" no sempre -gairebé mai- responen a les necessitats sentides pels municipis i en rares ocasions són retornats a la base per tal que puguin resultar d'alguna utilitat pràctica. És evident que per raons polítiques o, simplement, per "ètica" professional, ens sentim obligats a participar, amb tot el que això suposa de temps i inversió de recursos humans. Les fortes mancances que encara presenta el sistema de registre de la informació (SISS) dificulta encara més l'obtenció d'unes dades que, sovint, s'han d'anar a cercar de forma artesanal (és a dir, comptant d'un en un o "imaginant" el possible contingut de la informació).

En segon lloc, un altre fet que es pot considerar nou dins el camp dels Serveis Socials és tot el conjunt de noves ofertes que contínuament se'ns presenten, d'una forma especial les empreses privades. Aquest fet, inevitable en un sistema econòmic com l'actual, és també desitjable donada la impossibilitat del sector públic de donar cobertura a totes les necessitats. Així i tot, també és cert que a vegades (ja s'han donat alguns casos) ens podem arribar a sentir-nos pressionats per justificar i per trobar -fins i tot- possibles beneficiaris de projectes que mai no han estat demanats ni considerats com a necessaris.

Com a tercer factor que voldríem assenyalar, cal incloure les tasques de "suplència" que ens toca desenvolupar en alguns casos, especialment als treballadors socials dels pobles. Efectivament, els sistemes de salut (Centres de Salut,

---

Hospital de Manacor, etc.) i judicial, per posar alguns exemples, no compten en els pobles amb professionals del treball social, per la qual cosa, en molts casos, els assistents socials d'atenció primària ens veim obligats a cobrir les tasques que ells haurien de desenvolupar. Sovint es reben requeriments sobre visites domiciliàries, elaboració d'informes o localització de persones que ens veim obligats a cobrir, fent una tasca puntual, sense cap tipus d'informació prèvia i sense que llavors tinguem una devolució de l'actuació que s'ha seguit amb el cas o, simplement, de l'ús que s'ha fet de la informació que hem aportat.

A aquesta constatació cal afegir tot el que es deriva de la manca de descentralització de serveis importantíssims -per exemple, el Servei de Menors- que també ens fa encàrrecs de citar famílies, elaborar informes, fer el seguiment d'adopcions, etc., sense que tampoc la devolució que se'ns fa sigui sempre la desitjable. Tot plegat constitueix un seguit d'actuacions que multipliquen la feina i que, sobretot, ens dóna sovint la sensació de treballar "per encàrrec", suplint mancances d'altres sistemes.

Com a conclusió, la imatge que a vegades tenim dels nostres propis serveis és la de cul de sac on hi va a parar tot, d'una forma desordenada i anàrquica. Per descomptat, no se'ns pot ocórrer, ni de lluny, oposar-nos a col·laborar amb tot el que se'ns demana, ni deixar de mostrar interès per les ofertes que se'ns presenten. Ben prest se'ns acusaria de tenir una visió curta i estreta del treball social.

Si a tot l'anterior hi afegim la pràctica inexistència de criteris polítics clars sobre el que es vol fer amb serveis socials a la majoria dels nostres pobles, la complexitat del cul de sac es fa ja quasi inabordable. És un fet que en molts de casos l'elaboració de plans i projectes esdevé un tràmit burocràtic a complir per accedir a les aportacions econòmiques del Consell o un conjunt de bons desitjos del treballador social de cada lloc. Els dits d'una mà sobriren a l'hora de comptar els municipis on aquests plans i projectes responen a unes prioritats polítiques definides. Tot plegat ofereix una imatge distorsionada dels serveis socials d'atenció primària als ciutadans i no ajuda gens a crear condicions de treball correctes per als professionals d'aquests serveis.

...I qui tengui orelles, que ho senti.